

Prostatas profilaktiskā pārbaude

Publicēts: 07.05.2021.

Atjaunināts: 26.04.2023.

Valsts apmaksāta priekšdziedzera jeb prostatas vēža profilaktiskā pārbaude (skrīnings) paredz specifisku asins analīžu veikšanu reizi divos gados. To veic:

visiem vīriešiem vecumā no 50 līdz 75 gadiem;

vīriešiem no 45 līdz 50 gadu vecumam, ja ģimenes anamnēzē prostatas vēzis ir konstatēts asinsradniekam.

Profilaktiskās pārbaudes veikšanai ir jāvērtē sava ģimenes ārsta praksē. Ārsts izsniegs nosūtījumu asins parauga nodošanai un laboratorijā tiks noteikts prostatas specifiskais antigēns (PSA).

Vizīte pie ģimenes ārsta prostatas profilakses veikšanai, kā arī asins parauga ņemšana un tā laboratoriskā izmeklēšana tiek pilnībā apmaksāta no valsts budžeta līdzekļiem un pacientam par tām nav jāmaksā.

Kur veikt asins analīzes?

Analīzes nodošanu var veikt jebkurā laboratorijā, kurā nodrošina valsts apmaksātus izmeklējumus. Pirms došanās uz laboratoriju ar to ieteicams sazināties, lai pārliecinātos, ka šobrīd tajā veic PSA noteikšanu.

Kāpēc jāveic profilaktiskā pārbaude?

Priekšdziedzera jeb prostatas vēzis ir visbiežāk sastopamais vīriešu urīnizvadsistēmas un dzimumorgānu sistēmas audzējs, kā arī otrs izplatītākais ļaundabīgais audzējs vīriešiem pēc 40 gadu vecuma. Risks saslimt ar šo slimību pieaug divas reizes, ja prostatas vēzis bijis kādam radniekam. Savukārt, ja ar priekšdziedzera vēzi slimojuši divi tuvi radnieki, risks saslimt pieaug pat deviņas reizes.

Profilaktisko pārbaūžu veikšana sniedz iespēju regulāri uzraudzīt veselības stāvokli un savlaicīgi atklāt izmaiņas, tādējādi nepieciešamības gadījumā pēc iespējas ātrāk uzsākt ārstēšanu, lai sasniegtu labākus ārstēšanas rezultātus.

Pēckrīninga konsultācija

Ja asins analīžu rezultāti uzrādīs paaugstinātu PSA līmeni, ģimenes ārsts noformēs nosūtījumu urologa konsultācijai. Šādu pēckrīninga konsultāciju varēs saņemt atbilstoši "zaļā koridora" principam jeb ārpus kopējās pieraksta rindas.

Informatīvie materiāli:

 [Infografika "Kāpēc man ir jāveic prostatas skrīnings?"](#)

<https://www.vmnvd.gov.lv/lv/prostatas-profilaktiska-parbaude>